

Canon van het bestuursrecht

Een reis door het bestuursrecht in 30 vensters

Canon van het bestuursrecht

Een reis door het bestuursrecht in 30 vensters

Redactie:

Bob Assink

Annette Bots

Raymond Schlössels

Leon Timmermans

**Ars Aequi Libri
Nijmegen 2023**

Gebruikte afbeeldingen omslag, van linksboven naar rechtsonder:

Johan Rudolph Thorbecke geschilderd door Johan Heinrich Neuman, 1852

Bron: Rijksmuseum Amsterdam

Het tankstation uit de Benthem-zaak

Foto: Reyer Boxem

J. van der Hoeven

bron: Beeldbank Nationaal Archief

Samuel van Houten geschilderd door Hendrik Willem Mesdag, 1887

Bron: Groninger Museum

Mr. dr. J. Heemskerk geschilderd door Johan Heinrich Neuman, 1896

Bron: Rijksmuseum Amsterdam

Prof. mr. L. de Hartog, geschilderd door Jan Veth tussen 1880 en 1903

Bron: Allard Pierson Amsterdam

C.W. van der Pot geschilderd door D.H. Peereboom Voller, 1947

Bron: Universiteitsmuseum Groningen

Rijn-Schelde-Verolme (RSV)

Bron: ANP

J.A. Loeff

Bron: Nationaal Archief

ISBN 978-94-9319-964-4

NUR 820

© 2023 Ars Aequi Libri, Nijmegen.

Hoewel bij deze uitgave de uiterste zorg is nagestreefd, kan voor de afwezigheid van eventuele (druk)fouten en onvolledigheden niet worden ingestaan en aanvaarden auteur(s), redacteur(en) en uitgever(s) deswege geen aansprakelijkheid.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever(s).

Voorzover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, *Stb.* 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, *Stb.* 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorrecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever(s) te wenden.

Voorwoord

Het Nederlandse bestuursrecht is uitgegroeid tot een volwassen en zelfstandig rechtsgebied met eigen uitgangspunten, beginselen en principes. Dat was een lang, en voor de liefhebbers boeiend proces. In samenwerking met uitgeverij Ars Aequi zag onderstaande redactie daarin aanleiding om een canon van het bestuursrecht samen te stellen.

Doel van deze canon is het bundelen van de belangrijkste gebeurtenissen, ontwikkelingen en personen die het hedendaagse bestuursrecht duurzaam hebben gevormd. De redactie heeft daartoe na veel en vooral boeiend beraad 30 onderwerpen (vensters) vastgesteld, en daarbij deskundige auteurs bereid gevonden toegankelijke en vlot geschreven bijdragen te schrijven. Natuurlijk is de keuze voor de onderwerpen tot op zekere hoogte arbitrair. Toch menen wij dat de vensters in hun onderlinge samenhang een fraai en betrouwbaar inzicht bieden in de ontwikkeling van het bestuursrecht, en hoe het is geworden tot wat het nu is. De uitkomst is een canon die iedere (publiekrechtelijke) jurist ongetwijfeld met veel belangstelling tot zich zal nemen.

Wij wensen u veel leesplezier.

De redactie:

Bob Assink
Annette Bots
Raymond Schlössels
Leon Timmermans

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1. Het Huis van Thorbecke ... en van de andere <i>founding fathers</i>	5
<i>P.P.T. Bovend'Eert</i>	
2. Het algemene bestuursrecht en zijn voorvaderen	13
<i>W. Konijnenbelt</i>	
3. De opkomst van de bijzondere bestuurswetgeving: Ongevallenwet en Hinderwet	29
<i>R.M. van Male</i>	
4. De Grondwet van 1887	41
<i>M. Schreuder-Vlasblom</i>	
5. Het arrest Noordwijkerhout/Guldemonde	49
<i>B.P.M. van Ravels</i>	
6. De verhouding tussen publiekrecht en privaatrecht.	57
<i>M. Scheltema & M.W. Scheltema</i>	
7. Het Ostermann-arrest	63
<i>R.J.B. Schutgens</i>	
8. Van Voorste Stroom naar rustiger vaarwater: het debat tussen Bregstein en Drion	71
<i>M.K.G. Tjepkema</i>	
9. De verhouding tussen rechtspraak en bestuur	81
<i>E.M.H. Hirsch Ballin</i>	

10. Subsidiëring: het uitdelen van publiek geld als sturingsinstrument 91
J.E. van den Brink
11. Bestuursrecht als wetenschap: de bijdrage van de wetenschap aan
de ontwikkeling van het bestuursrecht 99
R.J.N. Schlössels
12. De Wet Arob: eenheidsvorming in de bestuursrechtspraak,
op weg naar een algemene bestuursrechter 109
A.M.M.M. Bots
13. Het legaliteits- en specialiteitsbeginsel 117
F.J. van Ommeren
14. Het besluit als belangrijkste molecuul van het bestuursrecht 127
R. Ortlep
15. Algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Fundamenteel, divers,
en toekomstbestendig 133
B. Assink
16. Openbaarheid van bestuur 141
E.J. Daalder
17. Bestuursdwang als oervorm van bestuurlijke handhaving. 149
G.T.J.M. Jurgens
18. Het straffende bestuur 157
H.J.B. Sackers
19. Het *NTB* in de ontwikkeling van het bestuursrecht 165
J.A.F. Peters

20. De Algemene wet bestuursrecht: nog steeds een grote sprong voorwaarts . . .	173
<i>L.J.A. Damen</i>	
21. De bezwaarschriftprocedure	179
<i>A.T. Marseille en M. Wever</i>	
22. Veranderende functies van de bestuursrechtspraak	185
<i>B.J. Schueler</i>	
23. Ontwikkeling van het bestuurlijk organisatierecht	193
<i>L.J.M. Timmermans</i>	
24. Kruisbestuiving tussen bijzonder en algemeen bestuursrecht: het omgevingsrecht als motor voor het algemene bestuursrecht	205
<i>S. Hillegers en A.G.A. Nijmeijer</i>	
25. Ontstatelijking: uitbesteding van overheidstaken aan normalisatie- en certificatie-instellingen	213
<i>A.R. Neerhof</i>	
26. Digitalisering.	221
<i>C.J. Wolswinkel</i>	
27. Het Engel-arrest	227
<i>C.L.G.F.H. Albers</i>	
28. Het Benthem-arrest	233
<i>T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik</i>	
29. Unierecht en bestuursrecht: opkomst en betekenis van het EU-recht, verhouding tot het nationale bestuursrecht.	241
<i>R.J.G.M. Widdershoven</i>	

30. Kopstukken van bestuursrecht 249
L.J.M. Timmermans